Gemeente Amsterdam

Datum van vaststelling: xx.xx.xxx
Opdrachtgever:
Directie:

Participatie-eindverslag Spelregels keuze locatie elektriciteitshuisjes

Participatie bij het maken van de spelregels om te kiezen waar elektriciteitshuisjes worden geplaatst.

Introductie

Het huidige elektriciteitsnet is vol en in Amsterdam gebruiken we steeds meer elektriciteit. Daarom gaat netbeheerder Liander de komende jaren een groot aantal elektriciteitshuisjes plaatsen. Op die manier kan iedereen stroom blijven gebruiken. Maar Amsterdammers gaan daar wel wat van merken. Met deze raadpleging zijn belangenvertegenwoordigers op het gebied van stadsgezicht, bereikbaarheid en bewoners gevraagd te reageren op de spelregels waarmee de gemeente Amsterdam kiest voor de locatie van een elektriciteitshuisje. Voor meer informatie kunt u het participatieplan ‘Spelregels keuze locatie elektriciteitshuisjes’ lezen.

Wat wilden we bereiken?

Doel participatieproces: Belangen in beeld – De gemeente en Liander vinden het belangrijk om te weten hoe Amsterdamse belangenvertegenwoordigers denken over de locatie en het uiterlijk van de elektriciteitshuisjes. Door deze inzichten te verzamelen, kunnen we het beleid en ambities beter afstemmen op de omgeving en betere keuzes maken.

Mate van invloed: Reageren – We vragen belangenvertegenwoordigers om een mening of reactie. De gemeente en Liander gebruiken spelregels om een locatie te kiezen voor een elektriciteitshuisje. Op deze spelregels kunnen belangenvertegenwoordigers reageren. Stadsdeelbestuurders en de Wethouder beslissen of de spelregels worden vastgesteld. Bij dit besluit wegen de bestuurders de reacties van de belangenvertegenwoordigers mee.

Doelgroep: Belangenvertegenwoordigers – In Amsterdam zijn belangenvertegenwoordigers die zich inzetten voor de stad, haar bewoners en ondernemers, een bereikbare en toegankelijke openbare ruimte en behoud van het stadsgezicht.

Wat hebben we georganiseerd?

Werksessie 1 – 7 mei 2025

Op woensdag 7 mei heeft de gemeente een raadpleging georganiseerd in de vorm van een werksessie. Hierbij waren de volgende partijen aanwezig:

- Erfgoedvereniging Heemschut
- Voor Amsterdam
- Fietsersbond
- Voetgangersvereniging
- Huurdersvereniging Ymere Amsterdam
- Huurdersvereniging HBO-Argus
- Huurdersvereniging Huurgenoot
- Stichting !WOON
- Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad
- Netwerk De Pijp

Werksessie 2 – 4 juni 2025

Op woensdag 4 juni heeft de gemeente een vervolg georganiseerd in de vorm van een werksessie. Hierbij waren de volgende partijen aanwezig:

- Comité Westelijke Grachtengordel
- Erfgoedvereniging Heemschut
- Voordestad
- Huurdersvereniging Ymere Amsterdam
- Huurdersvereniging HBO-Argus
- Stichting !WOON
- Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad
- Gemeente Amsterdam, vertegenwoordiging:
- Ruimte & Duurzaamheid
- Verkeer & Openbare Ruimte
- Energie voor de Stad
- GGD
- Liander

Ten opzichte van de eerste sessie waren deze deelnemers niet aanwezig:

- Fietsersbond
- Voetgangersvereniging
- Netwerk De Pijp

Hoe is het proces verlopen en hoe kijken we hierop terug?

Voor de raadpleging zijn belangenvertegenwoordigers uit diverse interessegebieden uitgenodigd: bereikbaarheid, leefbaarheid, stadsgezicht, groen en ondernemers. De geïnventariseerde belangenvertegenwoordigers zijn gemaild en gebeld om deel te nemen. Belangenvertegenwoordigers op het gebied van bereikbaarheid, leefbaarheid en stadsgezicht hebben uiteindelijk deelgenomen aan de werksessies.

In eerste instantie zou er één werksessie zijn waarop kan worden gereageerd op de werkwijze van de gemeente en netbeheerder Liander. Vanwege de beperkte technische mogelijkheden die er zijn om elektriciteitshuisjes te plaatsen (inpandig én in de openbare ruimte) hebben we voor één korte werksessie gekozen en is de mate van invloed beperkt tot reageren.

Gedurende de werksessie op woensdag 7 mei bleek er een sterkere behoefte van de aanwezige belangenvertegenwoordigers dan vooraf verwacht om het te hebben over andere, aangrenzende onderwerpen, zoals:

- Hoe wordt de buurt betrokken?
- Hoe komen de elektriciteitshuisjes eruit te zien?

Dit blijkt onder andere uit de korte aanwezigheid van de genodigde belangenvertegenwoordiger Red Amsterdam Noord, welke na het voorlezen van een brief (zie bijlage 1) over het participatieproces de sessie verliet.

Tijdens de sessie hebben we meer tijd aan deze onderwerpen besteed dan vooraf bedacht. Hierdoor was er nauwelijks tijd om het inhoudelijk te hebben over de criteria waarmee de keuze van de locatie van elektriciteitshuisjes wordt bepaald. Een aantal punten is opgehaald om rekening mee te houden bij de locatiekeuze. Daarnaast was wegens ziekmelding geen

vertegenwoordiging van Liander, een hoofdrolspeler in dit vraagstuk. Om die redenen is besloten een tweede sessie te organiseren. Zie bijlage 2 voor de samenvatting van de sessie op 7 mei 2025.

Na de eerste sessie hebben afzonderlijk de Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad (bijlage 3) en erfgoedvereniging Heemschut (bijlage 4) een brief toegestuurd met vragen, zorgen en suggesties over de afwegingscriteria voor locatiebepaling, de toepassing van het elektriciteitshuisje type 'peperbus' en het uiterlijk van elektriciteitshuisjes in het algemeen. De vragen en opmerkingen over de afwegingscriteria voor de locatiebepaling zijn beantwoord binnen het raadplegingsproces. Vragen over het uiterlijk zijn genoteerd voor het beoogde vormgevingsproces. De brieven zijn daarnaast afzonderlijk beantwoord (bijlage 5 en 6).

In de tweede werksessie op woensdag 4 juni is een moderator gevraagd de sessie te leiden om bij het hoofddoel van de raadpleging te blijven. Daarbij waren Liander en de GGD aanwezig om vragen te beantwoorden en criteria voor locatiekeuzes toe te lichten. In deze sessie hebben we de criteria kunnen aanvullen en een rangschikking gemaakt naar belang van de criteria. De input uit de eerste en tweede werksessie worden aangereikt aan de producteigenaar van de gemeente om waar mogelijk en gewenst de werkinstructie aan te passen.

Aan het eind van de tweede sessie waren er geen aanvullingen meer op de criteria, waarmee inputverzadiging van aanwezige belangenvertegenwoordigers lijkt te zijn bereikt. Zie bijlage 7 voor de samenvatting van de sessie op 4 juni 2025. Na afloop van de sessie is aangegeven dat deelnemers binnen twee weken nog kunnen reageren. HYA en Comité Westelijke Grachtengordel hebben hier gebruik van gemaakt door nadere vragen en opmerkingen toe te sturen. Op 12 september 2025 heeft het Comité Westelijke Grachtengordel deze brief opnieuw gestuurd in de vorm van een Raadsadres (bijlage 8). De vragen en opmerkingen over de afwegingscriteria voor de locatiebepaling zijn beantwoord met de verwerking van de raadpleging. Vragen over het uiterlijk zijn genoteerd voor het beoogde vormgevingsproces.

We hebben in de vorm van een Bewoners Effect Rapportage (BER)-gesprek op 22 september gesproken met belangenvertegenwoordigers en individuele bewoners over hoe we bewoners zo goed mogelijk kunnen informeren wanneer de locatie van een elektriciteitshuisje is bepaald. Deze groep deelnemers is betrokken bij het vormgeven van BER-gesprekken als instrument om de positie van bewoners te verbeteren bij het maken van beleid in Amsterdam en daarmee in zekere zin toevallig onderdeel geworden van het participatieproces.

Het BER-gesprek gaat dus niet over de locatiekeuze, maar wel over zorgen die er zijn rondom de aanleg en het beheer van de huisjes. Op 30 september hebben we de uitkomsten van het BER-gesprek besproken met HBO Argus, HYA en Stichting !WOON. Deze gesprekken waren niet gepland, maar kwam tot stand op basis van de wens uit de raadpleging om ook met andere Amsterdammers hierover te spreken. Zie bijlage 9 het BER-verslag van 22 september 2025.

Tijdens de eerste twee sessies werden vanuit verschillende perspectieven vragen gesteld en opmerkingen gemaakt. Enerzijds was het nevendoel van deze werksessies dat de verschillende belangenvertegenwoordigers ook elkaars perspectief hoorden. Anderzijds leidde de organisatie van de werksessies tot afleiding van het hoofddoel en mogelijke afwezigheid van gewenste belangenvertegenwoordigers. Een werkvorm waarbij individuele belangenvertegenwoordigers, of in een groep per thema, worden geïnterviewd zou achteraf

mogelijk beter passen. Op die manier kan beter worden ingegaan op de individuele behoeften waar een belangenvertegenwoordiger zich voor inzet.

Wat heeft het proces opgeleverd?

De onderstaande tabel geeft een greep uit de opbrengst van de werksessies. De totale opbrengst en de verwerking daarvan is terug te lezen in bijlage 10.

Opbrengst	**Conclusie**
Werksessie 1	
Ga in **gesprek met bewoners** bij plaatsen van elektriciteitshuisjes om hen te betrekken bij besluitvorming: zij hebben de meeste kennis van hun buurt.	In een extra (BER-)gesprek hebben we bewoners gevraagd welke informatiebehoefte er nog is zodat we daar meer aandacht aan kunnen besteden. Bewoners worden niet betrokken bij de besluitvorming over de locatie per huisje.
Goed informeren van bewoners bij (inpandig) plaatsen van elektriciteitshuisjes m.b.t. **gezondheid** (i.v.m. elektromagnetische velden) en **veiligheid** (brandgevaar).	Dit advies nemen we over en zoeken de samenwerking op met GGD, Liander en ontwikkelaars.
Richt je bij deze opgave **niet eendimensionaal op snelheid van netuitbreiding**, maar ook op andere zaken als stadsgezicht en ruimtegebruik.	De noodzaak voor de uitbreiding van het elektriciteitsnet is groot. Met deze werkwijze werken we aan een zorgvuldig ruimtegebruik. Een uitgebreid vormgevingsproces helpt de negatieve impact op het stadsgezicht te beperken.
Houdt rekening met **ruimte** voor voetgangers, afstand tot fietspad, laden/lossen/verhuizen in krappe straten.	We zien toe op de uitvoering volgens de beleidsmatige uitgangspunten. Daarnaast zijn de volgende punten toegevoegd: aan 1.1 Kwalitatieve inpassingscriteria 'Niet ten koste van inritten of laad- en losplekken' en 1.2 Kwantitatieve inpassingscriteria 'Niet direct onder hijsbalken'.
Werk aan betere **vormgeving**.	Een uitgebreid vormgevingsproces helpt de negatieve impact op het stadsgezicht te beperken. Dit willen we doen met Amsterdammers en belangenvertegenwoordigers.
Werksessie 2	
Maak het mogelijk voor meer gebieden dan alleen UNESCO-werelderfgoed grachtengordel peperbussen te plaatsen.	Vanuit kostenoverweging is besloten dat alleen in UNESCO-werelderfgoedgebied kernzone peperbussen worden geplaatst.
Zoek naar alternatieve elektriciteitshuisjes op monumentale locaties.	Liander draagt de zoekcirkels aan. Daarbinnen volgen we deze werkwijze, waarbij we eerst zoeken naar een inpandige oplossing. Een van de kwalitatieve criteria is dat de huisjes niet worden geplaatst voor een monument.

Opbrengst	Conclusie
Werk aan gebiedsgerichte ontwerpen.	Hier gaan we aan werken in een ontwerpproces waarbij we de stad betrekken.
Maak een afweging tussen ontwerpen met de hele stad of ontwerpen met specialisten.	We willen een ontwerpproces opstarten met specialisten. Daarin vragen we belangenvertegenwoordigers om advies en alle Amsterdammers om inspiratie.
Benoem bedrijven expliciet in de criteria.	Toegevoegd aan 1.2 Kwantitatieve inpassingscriteria 'Niet centraal voor raampartijen en deuren van woningen of bedrijfspanden'.
Houdt rekening met verrommeling en sociale veiligheid bij het clusteren van functies in de openbare ruimte.	Tijdens het proces om tot voorstellen voor elektriciteitshuisjes te komen zijn naar openbare ruimte ontwerpers van de gemeente ook gebiedsmakelaars en gebiedsbeheerders betrokken die hierop toezien.
Behoefte aan aandacht voor draagvlak en leefcomfort. Blijf zoeken naar mogelijkheden om bewoners (dus de gebruikers van woningen en panden, niet per se de eigenaren) te betrekken en laten meedenken bij plaatsen van huisjes.	Door de stugge en ingewikkelde kabelinfrastructuur in de grond zijn er maar weinig geschikte locaties. Daarom is het niet mogelijk om de buurt mee te laten denken over de locatie. Wel kunnen bewoners aangeven welke verschijningsvorm zij de voorkeur geven, vragen we bewoners om advies voor een nieuwe verschijningsvorm en vragen we bewoners en belangenvertegenwoordigers hoe wij bewoners het best kunnen informeren en ontlasten bij de aanleg van de huisjes.
Laat ruimtelijke eisen leidend zijn op functie-eisen (wel/niet op parkeerplaats, voetpad of groen).	Op basis van beschikbare locaties moet gekeken worden naar haalbare uitkomsten. Dat is soms op ten koste van parkeerplaatsen, soms in het groen en soms ten koste van voetgangersruimte. Een voorkeur is helaas niet als harde eis op te schrijven. De criteria hebben geen volgorde: in principe moet aan alle criteria evenzeer worden voldaan. Als dat niet lukt, is het aan het Stedelijk Overleg om een of meer criteria los te laten, met een gedegen onderbouwing daarvan.
BER-gesprek	
Zorg voor goede communicatie en informatie. Het moet duidelijk zijn waarom het plaatsen van een elektriciteitshuisje belangrijk is en wat de afweging is geweest om tot een locatiekeuze te komen. Wees	Voor de plaatsing van elektriciteitshuisjes stellen wij een onderbouwd locatieadvies op, gebaseerd op technische randvoorwaarden, ruimtelijke inpassing en omgevingsfactoren. Dit advies wordt ondersteund met visuele en

Opbrengst	Conclusie
hierin transparant en sta open voor bewoners om feedback te geven.	digitale middelen om het plan inzichtelijk te maken voor bewoners en ondernemers. Communicatie loopt volgens een vooraf afgestemde planning met Liander, gericht op tijdige en duidelijke informatievoorziening. De omgevingsmanager van Liander fungeert als aanspreekpunt voor vragen of zorgen vanuit de omgeving. Wij blijven alert op signalen uit de omgeving en staan open voor feedback. Onze communicatieaanpak wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld om transparantie en toegankelijkheid te blijven waarborgen.
Het kan voor meer draagvlak voor plaatsing van een elektriciteitshuisje zorgen wanneer bewoners keuzemogelijkheden krijgen met betrekking tot de uitstraling van een elektriciteitshuisje. Te denken valt aan kunst of een buurtprikbord. Dit biedt ook een kans om de plaatsing van een elektriciteitshuisje te verbinden met lokale initiatieven (zoals een kunstenaar). Actieve bewoners kunnen hier een bemiddelende rol in spelen.	In een beoogd vormgevingsproces willen we onderzoeken hoe we mogelijk kunnen maken voor buurtbewoners om zelf een elektriciteitshuisje te verfraaien. Dit willen we doen met Amsterdammers en belangenvertegenwoordigers.

Vooruitblik

De werkinstructie wordt definitief gemaakt en met de opmerkingen van de belangenvertegenwoordigers aan de verantwoordelijk stadsdeelbestuurders en de wethouder voorgelegd om vast te stellen. We gebruiken de werkinstructie om locaties te kiezen voor elektriciteitshuisjes. Liander gaat aan de slag met het plaatsen van ongeveer 2600 elektriciteitshuisjes. We evalueren jaarlijks het gebruik van de werkinstructie. Als er aanleiding voor is herzien we de werkinstructie.

Op dit moment werken we aan een vormgevingsplan. We willen namelijk onderzoeken of nieuwe verschijningsvormen van elektriciteitshuisjes kunnen worden gemaakt, zodat ze beter in het straatbeeld passen. Dit onderzoek willen we uitvoeren met onder andere producenten van elektriciteitshuisjes, netbeheerders, andere gemeenten. Daarbij willen we advies vragen aan architecten en belangenvertegenwoordigers. Ook willen we Amsterdammers en Weespers vragen om hun wensen en inspiratie voor passende elektriciteitshuisjes. De financiële haalbaarheid om deze nieuwe verschijningsvormen toe te passen is ook onderdeel van dit onderzoek. De verwachting is dat dit ontwerpproces begin 2026 van start gaat en doorloopt tot zeker eind 2026. Hierover leest u meer in het participatieplan Vormgeving elektriciteitshuisjes, wat na vaststelling te vinden zal zijn op de Meedoen-pagina op de Amsterdamsite.

Bijlagen

1. Verklaring Red Amsterdam Noord raadpleging werkwijze elektriciteitshuisjes 7 mei 2025
2. Presentatieverslag Raadpleging werkwijze elektriciteitshuisjes 7 mei 2025

3. Brief VVAB 20250528-peperbussen
4. Brief Heemschut 250603 B aan W. Steenkamer over plaatsing elektriciteitshuisjes
5. Beantwoording brief VVAB Elektriciteitshuisjes en de Peperbus 28 mei 2025
6. Beantwoording brief Heemschut Werkwijze elektriciteitshuisjes MSR 3 juni 2025
7. Presentatieverslag Raadpleging werkwijze elektriciteitshuisjes 4 juni 2025
8. Brief Comité Westelijke Grachtengordel e.o. 12 september 2025
9. BER elektriciteitshuisjes – versie 3 dec 2025
10. Overzicht beantwoording raadplegingsessies werkinstructie elektriciteitshuisjes